

samþykktar. Úr þessum drögum var á þinginu gerður nýr texti sem samkvæmt venju var sendur ríkisstjórnnum til athugunar og umsagnar, en málið svo tekið til síðari umræðu á þinginu 1982 og gerð ný samþykkt. Samþykkt þessi miðar að því að tryggja það að fólk sem flyst milli landa glati ekki þeim tryggingaréttindum sem það hafði áunnið sér í landinu sem það flyst frá. Verður gerð grein fyrir efni þessarar samþykktar í skýrslu um þingið 1982.

8. Ráðningarslit að frumkvæði atvinnurekanda.

Um þetta mál var fjallað á þingunum 1962 og 1963 og það afgreitt í tillöguformi. Á fundi sínum í nóvember 1979 ákvað stjórnin að taka málið upp að nýju og setja það á dagskrá þingsins 1981 til fyrri umræðu. Að undangenginni hefðbundinni málsmeðferð var á því þingi gengið frá drögum að texta samþykktar og tillögu. Síðan skal málið endanlega afgreitt á þinginu 1982 og verður gerð grein fyrir efni þessara gjörninga í skýrslu um það þing, en þeim er ætlað að sporna við því að atvinnurekendur geti sagt starfsfólki sínu upp störfum án fullgilds tilefnis.

9. Skipulagsmál ILO.

Um margra ára skeið hefur sérstakur starfshópur unnið að því að endurskoða skipulagsmál stofnunarinnar. Verulegur árangur hefur orðið af störfum þessa starfshóps enda þótt hann hafi ekki enn getað lokið hlutverki sínu. Hefur umboð hans því verið framlengt frá ári til árs. Þær tillögur sem starfshópurinn hafði nú fram að færa vörðuðu setningu forstjóra, atkvæðagreiðslu á þingi, reglur um stofnskrárbreytingar og afgreiðslu ályktana á þingi.

10. Aðskilnaðarstefna Suður-Afríku (Apartheid).

Á síðari árum hefur ILO í auknum mæli látið sig þetta mál skipta og að þessu sinni var það tekið á dagskrá sem sérstakt dagskrármál. Árið 1964 samþykkti þingið sérstaka yfirlýsingu um þessa stjórnarstefnu Suður-Afríku og hefur forstjóri ILO árlega gefið út skýrslu um framvindu þessa máls. Nú var þessi yfirlýsing tekin til endurskoðunar. Í þessari endurskoðuðu útgáfu er lögð sérstök áhersla á aðstoð ILO við frelsishreyfingu svertinga í Suður-Afríku og verkalyðssamtök þeirra. Þessi aðstoð er bæði fjárhagsleg og einnig á sviði fræðslu, þjálfunar og í tæknilegum málum. Stofna skal sérstakan sjóð til styrktar verkamönnum í S-Afríku og koma skal á fót nýrri fræðslustofnun. Þá er í yfirlýsingunni kveðið á um eftirlitskerfi til þess að fylgjast með áhrifum og árangri aðgerða í þessum eignum. Ákveðið er að á hverju þingi fjalli sérstök nefnd um þetta mál.

Fylgiskjal 1.

Samþykkt nr. 154 um eflingu sameiginlegra samningsgerða.

Allsherjarþing Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, sem kom saman til 67. þingsetu sinnar í Genf 3. júní 1981 eftir kvaðningu stjórnar Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, staðfestir á ný ákvæði Philadelfiuyfirlýsingarinnar, sem viðurkennir „þá heilögu skyldu Alþjóðavinnuálastofnunarinnar að styðja meðal þjóða heims stefnumál sem miða að því ... að viðurkenndur sé á virkan hátt rétturinn til sameiginlegrar samningsgerðar“ og gefur því gaum að þessi meginregla „tekur að fullu til allra manna alls staðar“,

tekur tillit til sérstaks mikilvægis alþjóðlegra ákvæða sem er að finna í samþykkt um félagafrelsi og verndun þess, 1948, samþykkt um réttinn til að stofna félög og semja sameiginlega, 1949, tillögu um sameiginlega samninga 1951, tillögu um frjálsar sættir og

gerðir 1951, samþykkt og tillögu um samskipti atvinnurekenda og launþega í opinberri þjónustu 1978 og samþykkt og tillögu um stjórn vinnumála 1978,

telur æskilegt að gera meira átak til þess að ná markmiðum þessara ákvæða og sér í lagi hinna almennu reglna, sem birtast í 4. grein samþykktarinnar um réttinn til að stofna félög og semja sameiginlega, 1949 og 1. grein tillögunnar um sameiginlega samninga 1951,

Telur því að bæta ætti upp þessi ákvæði með viðeigandi aðgerðum sem byggjast á þeim og miða að því að efla frjálsa sameiginlega samningsgerð,

hefur samþykkt ákveðnar ábendingar varðandi eflingu sameiginlegra samningsgerða, sem er fjórða mál á dagskrá þessa þings, og

þar sem þingið hefur ákveðið að þessar ábendingar skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar, gerir það í dag, 19. júní 1981 eftirfarandi samþykkt, sem nefnist Samþykkt um sameiginlega samningsgerð, 1981:

I. HLUTI

Gildissvið og skilgreiningar.

1. gr.

1. Þessi samþykkt tekur til allra greina atvinnulífsins.
2. Með landslögum eða reglugerðum eða samkvæmt landsvenju má ákveða að hve miklu leyti réttindi þau sem kveðið er á um í þessari samþykkt, taki til hers og lögreglu.
3. Með landslögum eða reglugerðum eða samkvæmt landsvenju má setja sérstakar reglur um framkvæmd þessarar samþykktar að því er varðar opinbera starfsmenn.

2. gr.

Í þessari samþykkt tekur hugtakið „sameiginleg samningsgerð“ til allra samninga sem fram fara milli atvinnurekanda, hóps atvinnurekenda, eða eins og fleiri atvinnurekenda-félaga annars vegar og eins eða fleiri verkalýðsfélaga hins vegar, sem

- a) kveða á um vinnuskilyrði og ráðningakjör, og/eða
- b) fjalla um samskipti atvinnurekenda og verkalýðs, og/eða
- c) fjalla um samskipti atvinnurekenda eða samtaka þeirra og verkalýðsfélags eða verkalýðsfélaga.

3. gr.

1. Nú eru fulltrúar verkamanna svo sem þeir eru skilgreindir í 3. gr. b. í Samþykktinni um fulltrúa verkamanna frá 1971, viðurkenndir samkvæmt lögum eða landsvenju og má þá með lögum eða samkvæmt landsvenju kveða á um að hve miklu leyti hugtakið „sameiginleg samningsgerð“ skuli að því er tekur til þessarar samþykktar einnig taka til samninga við þessa fulltrúa.

2. Nú tekur hugtakið „sameiginleg samningsgerð“ samkvæmt 1. málsgrein þessarar greinar einnig til samninga við fulltrúa verkamanna sem um getur í þeirri málsgrein og skal þá gera viðeigandi ráðstafanir hvar sem þess gerist þörf til tryggingar því að tilvist þessara fulltrúa sé ekki notuð til þess að grafa undan stöðu hlutaðeigandi verkalýðsfélaga.

II. HLUTI

Framkvæmdahættir.

4. gr.

Ákvæðum þessarar samþykktar skal gefa gildi með landslögum eða reglugerðum að svo miklu leyti sem það er ekki gert með sameiginlegum samningum, gerðardómum eða á annan þann hátt sem samrýmist landsvenju.

III. HLUTI

Efling sameiginlegra samningsgerða.

5. gr.

1. Ráðstafanir, sem hæfa aðstæðum í landinu, skulu gerðar til þess að efla sameiginlega samningsgerð.
2. Markmið þeirra ráðstafana, sem um getur í 1. málsgrein þessarar greinar skulu vera þessar:
  - a) gera ætti sameiginlega samningsgerð mögulega fyrir alla atvinnurekendur og alla flokka verkamanna í þeim greinum atvinnulífs, sem samþykkt þessi tekur til;
  - b) sameiginlega samningsgerð ætti að auka stig af stigi svo hún taki til allra þeirra atriða, sem um getur í staflíðum a, b og c í 2. grein þessarar samþykktar;
  - c) hvetja ætti til þess að settar séu starfsreglur, sem samtök atvinnurekenda og verkamanna verða ásátt um;
  - d) sameiginleg samningsgerð ætti ekki að tefjast vegna vöntunar á starfsreglum eða vegna þess að slíkar reglur eru ófullnægjandi eða óhentugar;
  - e) stofnanir og starfshætti í sambandi við lausn vinnudeilna ætti að gera þannig úr garði að stuðlað sé að eflingu sameiginlegrar samningsgerðar.

6. gr.

Ákvæði þessarar samþykktar eru því ekki til fyrirstöðu að viðhafðir séu þeir hættir á samskiptum atvinnurekenda og verkamanna að sameiginlegar samningsgerðir fari fram innan ramma stofnana sáttasemjara og/eða gerðardóma þar sem aðilar að sameiginlegum samningsgerðum taka þátt í af frjálsum vilja.

7. gr.

Aðgerðir stjórnvalda til þess að stuðla að og efla þróun sameiginlegra samningsgerða skulu framkvæmdar að undangengnu samráði og, ef mögulegt er, samkomulagi milli stjórnvalda og samtaka atvinnurekenda og verkamanna.

8. gr.

Ráðstafanir, sem gerðar eru í því skyni að efla sameiginlegar samningsgerðir skulu ekki vera þannig hugsaðar eða framkvæmdar að þær hefti frelsið til sameiginlegra samningsgerða.

IV. HLUTI

Lokaákvæði.

9. gr.

Þessi samþykkt breytir engri samþykkt né tillögu sem fyrir er.

10. gr.

Formlegar fullgildingar á þessari samþykkt skulu sendar forstjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar til skrásetningar.

11. gr.

1. Þessi samþykkt skal einungis bindandi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnuáskrifstofunnar, sem hafa látið forstjórann skrá fullgildingar sínar.

2. Hún gengur í gildi tólf mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja hafa verið skráðar hjá forstjóranum.
3. Síðan gengur þessi samþykkt í gildi, að því er snertir hvert aðildarríki, tólf mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skráð.

12. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, getur sagt henni upp að liðnum tíu árum frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkynningu um uppsögn skal senda forstjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en ár er liðið frá skrásetningardegi hennar.
2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan árs frá lokum tíu ára tímabils, sem um getur í fyrri tölulið, rétt þann til uppsagnar, sem kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af henni í annað tíu ára tímabil, og síðan getur það sagt þessari samþykkt upp að loknu hverju tíu ára tímabili í samræmi við ákvæði þessarar greinar.

13. gr.

1. Forstjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skal tilkynna öllum aðildarríkjum Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skráningu allra fullgildinga og uppsagna, sem aðildarríki stofnun-
arinnar hafa sent honum.
2. Þegar forstjórinn tilkynnir aðildarríkjum stofnunarinnar skrásetningu annarrar fullgildingarinnar, sem honum berst, skal hann vekja athygli þeirra á, hvaða dag samþykktin gangi í gildi.

14. gr.

Forstjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar samkvæmt 102. grein sáttmála Sameinuðu þjóðanna, allar upplýsingar um fullgildingar og uppsagnir, sem hann hefur skrásett í samræmi við ákvæði undanfarandi greina.

15. gr.

Þegar stjórn Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar kann að álíta það nauðsynlegt skal hún leggja fyrir allsherjarþingið skýrslu um framkvæmd þessarar samþykktar og athuga jafnframt, hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins breytingar á henni allri eða hluta hennar.

16. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt, sem breytir þessari samþykkt að meira eða minna leyti og sú samþykkt mælir ekki fyrir á annan veg,
Þá skal:
  - a) fullgilding aðildarríkis á hinni nýju samþykkt ipso jure hafa í för með sér tafarlausa uppsögn þessarar samþykktar, hvað sem ákvæði 12. greinar hér að framan líður, ef hin nýja samþykkt öðlast gildi og þá frá þeim tíma er það gerist:
  - b) aðildarríkjum ekki heimilt aðfullgilda þessa samþykkt, eftir að hin nýja samþykkt gekk í gildi.
2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, halda gildi sínu eins og hún er að formi og efni hvað snertir þau aðildarríki, sem hafa fullgilt hana en ekki hina nýju samþykkt.

17. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar eru jafngildir.